

FAKİRLİĞİN FAZİLETİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn...

Salâten ve selâmen alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn...

İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

الْفُقَرَاءُ أَصْدِقَاءُ اللَّهِ تَعَالَى وَرَأْسُ مَا لَهُمُ اللَّيْلِ
وَالنَّهَارِ فَطُوبَى لِمَنْ أَتَجَرَ قَبْلَ أَنْ يَذْهَبَ رَأْسُ

مَالِهِ

(جعفر بن محمد العلوي في كتاب العروس، والسلمي والديلمي عن علي)

(El-fukarâü esdikâu'llâhi teâlâ, ve re'sü mâlihîmü'l-leyli ve'n-nehâri, fetübâ li-men etcere kable en yezhebe re'sü mâlihî.)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

“—Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allàhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Seyyidü's-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allàhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât!
[Allàhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a. Fakirler Allah'ın Dostlarıdır

Deylemî, Hz. Ali RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

الْفُقَرَاءُ أَصْدِقَاءُ اللَّهِ تَعَالَى وَرَأْسُ مَالِهِمُ اللَّيْلُ
وَالنَّهَارِ فَطُوبَى لِمَنْ أَتَجَرَ قَبْلَ أَنْ يَذْهَبَ رَأْسُ
مَالِهِ

(جعفر بن محمد العلوى فى كتاب العروس، والسلمى والديلمى عن على)

(El-fukarâü esdikâu'llàhi teâlâ, ve re'sü mâlihîm el-leyli ve'n- nehâri, fetübâ li-meni'tcere kable en yezhebe re'sü mâlihî.)

¹ Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, c.III, s.157, no:4424; Hz. Ali RA'dan.

(El-fukarâü esdikâu'llâhi teâlâ) “Fakirler, Allah-u Teâlâ'nın dostlarıdır. *(Ve re'sü mâlihîm el-leyli ve'n-nehâri)* Sermayeleri de gece ve gündüzdür. *(fetübâ li-meni'tcere kable en yezhebe re'sü mâlihî)* Müjdeler olsun o kimseye ki, sermayesi elden gitmeden evvel ticaretini yaptı.”

Geçen burada kalmıştık. Fakirlik, bugün hiçbirimizin hoşuna gitmeyen bir dert. Yani hiçbirimizin memnun olacağı bir şey değil. Çünkü hepimizin gözü varlıkta, zenginlikte...

Varlığın ve zenginliğin ne büyük afet olduğunu hepimiz bilsek de zararı yok diyoruz. “Buna katlanırsın ama varlığımız bugün olsun. Bu afetmiş, olsun. Bu dünyada biraz yaşarsın ya, bunun için katlanmak mecburiyetindeyiz.” deriz. Ahiret zayıfına hiç kulak verdiğimiz yok.

Onun için bugünkü ders, biraz acı da olsa fakirlik...

Aspirin de tatlı bir şey değil. Sıtma tutarsa, sıtma hâpı da çok acı bir şey; ağzında dağılırsa o, sıtma hâpının ne olduğunu anlarsın o zaman. Diğer hâpler de buna göredir. Hep acıdır ama o acının içinde, altında bir de şifa var. O şifası için o acıya katlanılır.

O ateş kesme hâpleri olsun, diğer hâpler olsun, iğneler olsun bunlar hepsi bir nevi birer parça zehirdir. Ama “İnşallah şu hastalıktan, şu dertten kurtuluruz!” diyerek acısına katlanıyoruz. En hafifi mesela Aspirin dedikleri, bir de o sıtma hâpına ne diyorlardı: Kinin... Ne kadar zehirli bir şeydir ama insan günde üç beş tanesini yutuyor,

“Hastalıktan kurtulayım!” diye.

Şimdi bu fakirlik de acıdır ama altında çok büyük nimet, hikmet vardır. Bir kere Peygamberimiz SAS fakir değildi ama fakirliği ihtiyar etmiş idi. Bugün Peygamber SAS’in yaşadığı hayatı yaşayacak bir müslüman görebilir miyiz? Hepimiz müslümanız sözde... Onun yaşadığı hayatı, onun ashabının yaşadığı hayatı yaşayabilecek tek bir müslümanı gösterin, elini ayağını öpelim!

Ama vardır üstünde de elinde yoktur, gelmiyordur efendim zarurettedir... O sayılmaz o. O acz alameti o.

Bununla beraber şimdi fukara dersi okuyacağız ya unutmadan söyleyeyim: Şimdi hacılar hacca gidiyor ya, Kâbe-i Muazzama ilk görülünce okunacak bir dua var:

أَعُوذُ بِرَبِّ الْبَيْتِ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ وَمِنْ

عَذَابِ الْقَبْرِ وَضِيقِ الصَّدْرِ

(Eüzü bi-rabbi’l-beyti, mine’l-küfri, ve’l-fakri, ve min azâbi’l-kabri, ve dîkı’s-sadri.)

“Ey Beyt’in Rabbi, küfürden, fakirlikten, kabir azabından ve gönül darlığından sana sığınırım!”

Bu beytin sahibi olan Allah’a sığınırım ben. Neden? Evvelâ gâvurluktan, küfürden. İkincisi fakirlikten. Bir de gönül darlığından.

“—Küfürden, fakirlikten ve gönül darlığından sana sığınırım!” diye hacının ilk yaptığı duadır bu.

Herkes bilmez ama bilenler bilir tabii ki. Bu dua orada böylece yapılır, Kâbe'nin ilk görülüşünde... Kâbe'nin ilk görülüşünde yapılan dua da makbuldur.

Fakirlik, insanın muhtaç olduğu şeyin elinde bulunmamasıdır. Muhtaç olduğun bir şey elinde yoksa, bulunmuyorsa sen fakirsin demek. Şimdi bugün bütün insanları şöyle bir yoklarsan herkes bir şeye muhtaç. Herkes muhtaç...

Onun için Cenab-ı Hak:

وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ

(محمد: ۳۸)

(Va'llähü'l-ganiyyu ve entümü'l-fukarâe)
"Allah zengindir, siz fakirsiniz." (Muhammed, 47/38) buyuruyor.

Zengin yalnız Allah, ondan gayrı herkes fakirdir. Çünkü herkes muhtaçtır. Yaşamaya da muhtaç, yemeye içmeye de muhtaç, oturmaya, oduna kömüre, her şeye muhtaç... Bu ihtiyaçlar insanlarda oldukça insanlar fakirdir.

Şimdi aşağıda fakirliği takdim edecek. Onun için fakirlik, yani ihtiyacı olan şeyin elinde bulunmaması, Allah muhafaza, insanı küfre kadar götürür.

Bu kıyametler neden kopuyor? Çünkü kişi görüyor ehl-i dünyayı, onların bolluk içinde yaşadığını. Kendisi de karşısındakiler gibi yaşayamayınca, "Bu idareyi, bu düzeni değiştirelim!" diye kıyamet koparıyor insanlar.

Hakkına razı olmamak da var bu işin içerisinde... Bu hakkına razı olmakla olan fakirlik, o asıl nimet o... Çünkü bu Efendimiz SAS'ın ve ashabının halleri. Onlara bugün özeniriz ama takatimiz yetmez onlar gibi olmaya... Çünkü bizim kilomuz da ona göre değildir, kantarımız da ona göre değildir, kanımız da ona göre değildir... Bugünkü halimiz hiç onların hâline uymaz.

b. Sağlık Çok Önemli

Dün bizim yine radyoda bir şey vardı. Kanuni'nin bir sözünü okuyorlardı:

*Halk içinde mu'teber bir nesne yok devlet gibi;
Olmaya devlet cihânda bir nefes sıhhat gibi!*

Bu beyti söyleyenin, ne için söylediğini bilene de bahşış veriyorlardı. Dünkü gazetede de gözüme bir şey ilişti bir yerde. O da servetin insanların saadeti için kâfi gelmediğini söylüyordu. "Servet insanların saadeti için kâfi değildir" diye uzun bir yazı. Kim yazdıysa şimdi hatırımda değil.

Şimdi en büyük devlet cihanda bir nefes sıhhat. İnsan bu parayı kazanmak için bu devleti zayi ediyor. Bu paraları, bu serveti toplamak için en büyük devlet olan sıhhati kaybediyor insan.

Bu nefes ki, "Allah" demekle mükellef. Onun vazifesi Allah'a ibadet ve itaattir. Bu servetin peşinde koşarken bu nimetten mahrum kalıyor. İşte felaket asıl burada...

Onun için Gazali Hazretleri fakirlik hakkında uzun bir bahis yapmış. Böyle altı tane yaprak, fakirliğin faydasını, zenginliğin zararını anlatan. Diyor ki:

“—Zenginliğin zararının en başlıcası, bu serveti toplamak için namaza gelemes, camiye gelemes, gelse de huzurla namaz kılamaz; daima aklı parasındadır, işinde gücündedir.”

İnsanlarda ihtiyaç bitmez, ne kadar çok serveti olursa da olsun. Onun için en kıymetli nefesini bu hiç kıymeti olmayan, metadan ibaret olan dünya için yok eder gider insan.

Bir kez Allah dese aşk ile lisan

Dökülür cümle günah misl-i hazan

Bir Allah demenin kıymeti bir nefese bağlıdır. O nefes ki bu dünyanın on para etmeyen metaı için kayboluyor, harcanıyor, gidiyor. Ne yazıktır değil mi ona. Bu yazıklığı ifade edecek kelimeyi bulamıyorum bile. Ne yazık!

Ama hepimiz bu derdin altına düşmüşüz. Bu dertten insanın kendisini kurtarması çok mühimdir.

Onun için Gazali Hazretleri orada çok haklı olarıktan öncülerimiz olan ulemaya çok çatmış.

Niçin? Peygamber SAS önder idi. Önderliğini gösterdikçe cemaatine cemaati de ona uydu. Cemaat, Ashab-ı Kirâm görüyor Peygamberi gözünün önünde; o nasıl sabrediyor, o nasıl tahammül ediyor, o nasıl katlanıyor her türlü ızdıraplara... Ashap da ona göre katlanıyordu her şeye.

Ama bizim bugünkü önderlerimizin ne gibi yaşamak istedikleri hepimizin gözlerinin önünde, görmekteyiz. Biz de onlara uyuyoruz.

Onun için haklı olarak çatıyor ve diyor ki:

“—Onlar sözleriyle cevahir saçıyorlar. Sözleri bir cevahirdir. Çünkü ya Allah kelimedir, ya Peygamber kelimedir, ya da büyük bir zatın kelimedir. Hepsi faydadan ibarettir. Fakat bunlar bir eleğe benzer. -Bu durumu bir elek ile teşbih etmiş- Elek unu eler altına temizi dökülür, iyileri dökülür. Üstünde kepeği kalır. İşte söyledikleriyle amel etmeyen insanlar da bu kepek misali gibidir.” Söylüyoruz herkes müttefik fakatsöylediğimizin amili olmadığımız için karşımızdakinin de bir kulağından giriyor diğerinden çıkıyor. Hiç fayda edemiyor.

Onun için Cenab-ı Hak evvela bizleri ıslah eylesin, iyiler zümresine ilhak eylesin, kâmiller zümresine ilhak eylesin, sözlerimizi de tesir ihsan eylesin de cemaat de ona göre Rıza-i İlahiye'nin yolunu bulsun.

Onun için; “Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi.” Çünkü o nefes ile Allah denecek, o nefes ile Allah-u Teàla'nın sevgisi ve rızası kazanılacak. Allah-u Teàla'nın sevgisi ve rızası olmayan hiçbir şeyde hayır yoktur.

c. Allah İsrâf Edenleri Sevmez

Onun için ayet-i kerimede buyuruluyor ki:

كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ

(الأعراف: ۳۱)

(Külû ve'srebû ve lâ tûsrifû innehû lâ yuhibbû'l-mûsrifîn) [Yiyin için, fakat israf etmeyin; çünkü

Allah, israf edenleri sevmez!” (A’raf, 7/31)

Allah-u Celle ve A’lâ müsrifleri sevmiyor. E senin istediğin de

Allah-u Teala’nın rızası. Diyorsun ki:

“—Bizi Allah sevsin...”

Allah CC da diyor ki:

“—Ben müsrifleri sevmem!”

Bu müsrifliğin sebebi servet. Servet insanı şaşırtıyor. Ondandır sonra insan ne yapacağını şaşıyor. Evi yıkıyor, tekrar yapıyor, beğenmiyor bir daha yapıyor. Mobilyaların bin bir çeşidini Amerika’dan getiriyor, Avrupa’dan getiriyor. İstiyor da istiyor; şu da olsun bu da olsun...

Bunlar bize yakışır mı? Yakışır mı bunlar bize? Biz bugün âlemden ekmek isteyecek durumdayken, bunları böyle boş yere harcamak kadar acı ve zararlı şey yoktur.

Onun için, fakirlik büyük bir devlettir. Sabır lazım aslında, kanaat lazım, Allah’a ibadet ve taat lazım... Allah’a ibadet ve taatten seni uzaklaştıran her şeyden sen kork ve kaç!

Onun için bizim baş düşmanımız olan şeytan-ı aleyhi’lla’ne bize olan düşmanlığından ötürü bizi kandırmak için der ki:

“—Yahu kazan! Bak o kazançla bu kadar hayır yaparsın; bu kadar fakire bakarsın; medrese yapılırsa yaparsın; cami yapılırsa yaptırırsın; işte yetimlere bakarsın, dullara bakarsın, hastalara bakarsın; köyüne yardım edersin, devlete yardım edersin, millete yardım

edersin... Bundan daha büyük fayda mı var?”

Sen de hak verirsin:

“—Evet, bunlar da bugün çok lazım!”

Çok lazım. Ama bir vakit namazın kaçmasının, bir vakit cemaatin kaçmasının zararını ödeyecek acaba hangi hayır bulursun? Hangi hayrı bulabilirsin?

“—Ya hac da yaparsın. Hacı da olmak lazım tabi. Allah’ın beytini göreceksin. Onun için de para lazım!

“—E! Ne yapalım?”

“—Çalış. Geceni gündüzüne kat çalış. Çoluk çocuğu al çalış. E hanım bir fabrikaya gider, sen de bir fabrikaya gidersin, yahut bir işe gidersiniz. Sen de kazanırsın o da kazanır. Az zamanda birçok paraların, servetin sahibi olursunuz. Hacı da olursunuz, hoca da olursunuz...”

Allah hepimizi affetsin... Ne hacılıkta ma’rifet var ne hocalıkta... İş Allah’ın rızasını kazanabilmekte... Allah’ın rızasının nerede olduğunu da kimse bilmez.

Onun için ne kadar zengin olursan ol, evvela cennete fakirler girecek; hem de beş yüz yıl önce... O beş yüz yıl senin dünya yılın değil, ahiret yılı... Bir günü bin seneye bedel.

Onun için Ashab-ı Kirâm’ın arasında Abdurrahman ibn-i Avf RA isminde bir zat var, çok zengin. Rasûlüllah SAS onun hakkında demiş ki:

“—Cennete zenginlerin içinde en evvel girecek

zat Abdurrahman ibn-i Avf'tır; ama sürünerek girecek.”

Herkes yürüye yürüye şöyle vakar ile giderken, bu mübarek zat yürümek şerefinden bile mahrum olacak. Ama çok cömert.

Bunu duyunca, o sırada Yemen'den ticaret kafilesi gelmiş, yedi yüz deve... Develerin üzerlerinde yükleri var tabii. Buğday mı getirdiler, ne getirdilerse getirmişler; demiş ki:

“—Bu getirdiğim yedi yüz devenin hepsini, yükleriyle beraber ehl-i Medine'ye bağışladım.”

Böyleydi onlar. “Cennet'e sürünerek değil de yürüyerek, şerefle gireyim!” diyerek hepsini bağışladı. Ölmüş, rahmetlik olmuş. “Ne mutlu! Şöyle serveti vardı. Helalden kazandı. Şöyle helal yerlere harcadı. Şöyle hayırlar yaptı. Allah razı olsun!” diye Ehl-i Medine ve bütün insanlar ardından onun medh ü senasında mübalağa etmişler.

Şimdi İmam-ı Gazali Rh.A diyor ki:

“—Ey zengin! Senin bugün kazandığın paranın helalliğine tam kanaatin var mı? Kendin kânî misin ki bu kazandığım helaldir diyerekten.”

Kaç çeşit hile yapılmış, kaç çeşit düzenden geçmiş, kaç fabrikanın bilmem neyin faiziymiş, şusuymuş, busuymuş içine karışmış; yetim hakları, bilmem ne hakları içine girmiş, topraksa topraktan çalmış, bilmem nerden ne yapmış... Eh bir servettir yığmış ama temelden bozuk, tümüyle bozuk. Bununla sen cennete gireceksin, bununla sen hacı olacaksın, bununla sen hoca olacaksın, bundan da Ümmet-i Muhammed faydalanacak...

Heyhat! Heyhat! Ne kadar aldanış ya!

Onun içindir ki; “Haram parayı, haramdan kazanılmış parayı ‘Bunun sevabı da benim olsun, ben de bundan sevaplanayım, faydalanayım!’ diyerekten bir fakire veren, ya da bu haram parayla hayır yapan insan, en büyük günahı işlemiş olur.” diyorlar.

Sevap ummadan ver gitsin. Sevap umamazsın, çünkü bozuk. Nasıl dolandırıcılar var. Altını bakıra bulaştırıyorlar. ‘Altındır’ diyerek seni beni aldatırlar, satarlar. Satarlar ama ne onlara faydası vardır, ne bize faydası vardır.

Onun için fukaralık büyük bir nimettir ve devlettir. Fakirliğe tahammül de o derecede faydalıdır. Onun için diyor ki:

“—Fakirler Allah’ın dostudurlar. Çünkü Allah-u Teàla’nın takdirine razı olmuş. Verdiği nefesi boşa harcamıyor. Dünya metalarını celbedeyim, toplayayım, biriktireyim de servet ü sâmân sahibi olayım diyerek saklamıyor. ‘Rezzak Allah’tır. Bugün veren Allah yarın da verecektir!’ diyor. Kazandığını bugün infak ediyor, biriktirmiyor. Biriktirmediği için de fakirlikten kurtaramıyor kendisini...”

Biriktirmeye ihtiyaç hissetmiyor. Çünkü Allah’ına o kadar bel bağlamış ki, Allah’ına öyle inanmış ki:

“—Allahım yarın da verecek, yine verecek bana... Saklamama lüzum yok, niye saklayayım? Yine verecek Allah’ım!” diyor.

Bunu saklamak, Allah’ın vereceğine itimat etmemekten ileri gelir.

Bir adamcağız ki fakir. Bir camiye gitmiş, namaz kılmış. Bir gün, iki gün, üç gün... Bu adam

oraların yabancıısı imiş. Bir gün caminin imamı sormuş:

“—Sen kimsin yahu? Nereden gelir nereye gidersin? Ne yer ne içersin? Neye muhtaçsın?”

Adam da şöyle bir cevap vermiş:

“—Şurada bir Yahudi komşu var. Bana dedi ki ‘Sen camide otur, ibadetini taatini yap! Senin nafakan benim üzerime. Sabahleyin, akşam üzeri uğra. İşte şu dükkândan ekmeğini al, şu dükkândan da yemeğini ye’ diyerek bana teminat verdi. Ben de işi gücü bıraktım. Şimdi burada Allah’a ibadet ediyorum.” demiş,

Bunun üzerine imam efendi; “—Eh pekâlâ, iyi öyleyse...” demiş, Adam kızmış imama;

“—Yazık! Senin arkanda kıldığım şu kadar vakit namaza... Sen bir Yahudi’nin sözüne aldanıyor, inanıyorsun da yerlerin göklerin sahibi Allah-u Teâlâ’nın Rezzak olduğunda daha şüpheli mi var? O tekeffül etmiş benim rızkıma...

Yahudi kim oluyor, şu kim oluyor?” demiş.

Allah hepimizi affetsin...

Şimdi bugün yüz binlerce çocuğumuz okuyor. Niye okuyor? Hep dünya için. Dünyayı ele geçirmek, istikbalini temin etmek için çalışıyor. Vazife çalışacak tabii. Fakat bugün dininde yükselmek için çalışan çocukların adedi ne kadardır? Onların içinde de ihlası olan kim bilir ne kadardır yani. İhlaslı olup da yalnız, “Ben bu dinimi öğreniyorum. Mü’minlere, müslümanlara faydalı olayım!” diyerekten öğrenenlerin sayısını da Allah bilir.

Allah’ın dostu olmak kolay bir şey mi?

d. Fakirin Sermayesi Gece ve Gündüz

Onun için diyor ki:

“—Bu fakirlerin sermayeleri gece ve gündüzdür. Gündüzün oruç tutarlar, geceleri de ibadet ederler. Fakirlerin sermayeleri budur.”

Dünyaya iltifat etmiyor:

“—Rezzak olan Allah esbabını halk edecek, gönderecek benim rızkımı!” diyor.

Hiç görmüyor musunuz, yerin altında ne kadar çeşitli mahlûklar var. Güneşi de görmezler, orada yiyecek bir şeyler de bulamazlar fakat Allah onların hepsinin rızkını verir. Denizdeki de öyle, gökteki de öyle, her yerdeki de öyle... Fakat insanoğlunun içinde hırs var, kanaatsizlik var. Allah'ın vereceğine kanaat etmez, daha çok olsun diyerekten ömrünü oraya harcar.

“—Gece kalk namaz kıl!” desen;

“—Yahu yarın erkenden vazifeye gideceğim.” der.

“—Dükkânı açacağım, gece kalkıp da boyuna ibadet edersem sabahleyin ben nasıl gideyim işe?” der.

Onun için fukaranın re'sü mâli geceyle gündüzdür. Çünkü geceleri kalkar ibadet eder, gündüzleri de oruç tutar.

Bu re'sümâl olan gece gündüz bir gün elden gidecek. Kimse bunu tutamaz. Hepsi gidiyor işte, dönüyor. Hiç durmadan dönen bir devir. Bu gece gündüz nasıl olsa elimizden çıkacak. Onun için diyor ki:

“—Bu sermayesi, yâni ömrü elden çıkmadan evvel bunların kıymetini bilip de bunlardaki sevabı alabilirse ne mutlu o kimseye!”

Biliyorsunuz ki nefesler de öyle. Bir nefes gitti miydi bir daha bu nefesi bulmanın imkânı yok. Aldığımız ikinci nefes ayrı bir nefestir. Bir nefes bir saniyelik midir, iki saniyelik midir, ne kadar müddeti varsa, ancak o kadar duruyor gidiyor insanın elinden. E binaen aleyh, onun da faydalı olarak gitmesi lazım mutlaka... Halbuki o bizim dünyamızı temin etmek için boşuna gidiyor. Boşa akan bir su, boşa akan bir nimet, yani zâyi olan bir nimettir.

Ama nasıl bir nimet? Öyle nimet ki eşi bulunmayan bir nimet!

Ona biz ömür de diyoruz ya, o nefesler ömürden ibaret. Onların tükenmesiyle ömür de tükeniyor işte!

e. Dünya ve Ahiret Fakirliği

Deylemî, Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

الْفَقْرُ فَقْرَانِ فَقْرُ الدُّنْيَا وَفَقْرُ الْآخِرَةِ فَقْرُ الدُّنْيَا
غِنَى الْآخِرَةِ وَغِنَى الدُّنْيَا فَقْرُ الْآخِرَةِ وَذَلِكَ
الْهَلَاكُ حُبُّ مَالِهَا وَزِينَتُهَا فَذَلِكَ فَقْرُ الْآخِرَةِ
وَعَذَابُ الْآخِرَةِ

(الديلمى عن ابن عباس)

² Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.156, no:4422;

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.490, no:16676; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XV, s.27, no:14883.

RE. 226/13 (El-fakru fakru'd-dünyâ, ve fakru'l-âhireti; fakru'd- dünyâ gıne'l-âhireti, ve gıne'd- dünyâ fakru'l-âhirati, vezâlike'l- helâkü; hubbü mâlihâ ve zînetehâ, fezâlike fakru'l-âhireti ve azâbi'l-âhireti.)

(El-fakru fakru'd-dünyâ, ve fakru'l-âhireti)
“Fakirlik, dünya ve ahiret yoksulluğudur.
(Fakru'd-dünyâ gıne'l-âhireti) Dünya yoksulluğu ahiret zenginliğidir. *(Ve gıne'd- dünyâ fakru'l-âhirati)* Dünya zenginliği ise ahiret yoksulluğudur. *(Vezâlike'l-helâkü)* Bu helâk demektir.

(Hubbü mâlihâ ve zînetehâ) Dünya malını ve zinetini sevmek; *(fezâlike fakru'l-âhireti ve azâbi'l-âhireti)* işte bu ahiret fakirliği ve ahiret azabıdır.”

Fakirlik iki çeşit: Birisi dünya fakirliği, birisi de âhiret fakirliğidir. Dünyada fakir, ekmeği yemeği yok, Allah'ın verdiği ile geçiniyor, aç da kalmıyor, Allah-u Teâlâ ona bir şeyler veriyor. Ona da razı, fakat ömrünü ibâdât ü taatle geçiriyor, âhiretini zenginleştiriyor. Ne güzel!

Dünyadaki fakirlik, âhiretin zenginliğiyle olur. Âhiretini zenginleştirebildiysen ne mutlu sana!

Ne var ki, hem dünyada hem ahirette fakir olmak da var Allah esirgeye... Yani dünyası da perişan, ahireti de perişan... Ne fena durum, ne felaket durum!

Bu öyle değil, dünyada zaruret sahibi ama ahiretini kazanıyor, ömrünü ahireti için harcıyor.

Bu bahtiyar!

Bir de var ki; dünyada servet sahibi, mülk sahibi, varlık sahibi, fakat ahireti için bir şey yok. Aziz kardeş! Bu çok mühimdir ha!

Biz bugün, ibadet ederiz el-hamdü lillâh, şükrederiz, tesbih çekeriz, Kur'an okuruz, okuruz ama hep içimiz boştur. İçimiz boş! Dilimiz alışmıştır okuruz, dilimiz alışmıştır tesbih çekeriz. İşte göreneğe uymuşuzdur namazlarımızı, oruçlarımızı edâ ederiz, etrafımızdan da korkarız ki;

“—Bak şu adama, namaz da kılmıyoruz demesinler, oruç da tutmuyor demesinler.” diye bunları, “Mükemmel vazifedir!” diyerekten de alışmışızdır çocukluktan beri yaparız ama içimizde hiçbir şey yok.

Eğer içinde bir şey varsa, ne mutlu o insana! Eğer içinde bir şey yoksa, işte bu ahiret fakirliğinin baş âlâsı!

Dünyada servet çok olur ama Allah korkusunun zerresi yoksa insanda, ne yapayım o zenginliği ben? Ahiret korkusundan zerre yok içerisinde!

Hazreti Ömer'in Medine'den Mekke'ye giderken uğradığı çobandan istediği bir koyun hikayesi var: Çobandan bir koyun istiyor. Çoban:

“—Koyunlar benim değil, veremem!” diyor.

“—Canım sahibi ne bilecek? Öldü deyiverirsin.” diyor. Çoban bu sefer:

“—Ya Allah'a ne diyeceğiz?” diyor.

Çoban bu! Okuması yok, yazması yok, bir şey bilmez, mektebe gitmemiş, medresesi yok. Fakat Allah korkusu içerisinde öyle yerleşmiş ki, “Allah’ı ne yapalım?” diyor.

Bugünün insanının en mükemmeline sor, bir kafese sokmaya çalışır işi. Kendisini kurtarmak için çeşitli yollardan, çeşit hünelerle işi kapatmaya çalışır.

Onun için, bugünkü bizim ibadetlerimiz o günün çobanının ibadetine denk gelmez. O günkü çobanının ibadetinden bir tanesine denk gelmez. Allah kusurlarımızı affetsin...

Aklımız fikrimiz hep:

“—Paralar nereden gelecek, nasıl kazanacağız, nasıl yaşayacağız? Nasıl şân ve şöhret salacağız ortalığa?”

Gayemiz bu!

“—Allah rızasını nasıl kazanacağız? Allah’a kendimizi nasıl sevdireceğiz?”

Bu yok içimizde!

Onun için, zenginlik denilen nimet iyidir ama Hak Teâlâ ne diyor:

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُفٍ
إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُفٍ

(العلق: ۱-۷)

(İnne’l-insâne leyatgâ. En raâhü’s-tağnâ.)
“İnsanoğlu, zenginliği gördü mü, kendini kendine yeterli görerek azar.” (Alak, 96/6-7) buyuruyor.

Tuğyan etmeyen binde bir çıkarsa da, yüz binde bir çıkarsa da ne kıymeti var?

İmam Âzam da zengindi ama bir tane!
Abdulkadir-i Geylanî de zengindi ama bir tane!
Bir ile dünyadaki milyonlarca insan kıyas olunur mu?

Ahiret fakirliği ise tam helâkın kendisidir.

Dünyada bir helâk olmak var ya, bir şey değil o. Asıl helâk olmak ahiretin helâkidir ki, o ebediyet âlemidir. O ebediyet alemini kaybetmek, ebediyet alemini kaçırmak kadar büyük tehlike yoktur. En büyük felaket odur.

Malının sevgisi için bu helâkın altına düşmek... Zînet de bunun içerisinde... Hem mal sevgisi var, hem de ziynet sevgisi var.

Tabii kimsenin işine, kazancına, evinin işine karışmaya kimsenin hakkı yoktur. Kimsenin hakkı yoktur ama insan insaf ile biraz düşünecek olursa bunların hiçbirisinin doğru olmadığına kendisi kanaat getirir. Çünkü bunların hiçbirisi de zarurettten değildir. Bunlar saltanattan ibarettir. Saltanat olunca, Allah-u Teâlâ saltanat sahiplerini sevmez. Allah'ın sevmediği bir yola sülük, felâketten ibarettir.

f. Allah Fakirliği Sevdiğine Verir

Sülemî, Hz. Ali RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

الْفَقْرُ مَحَبَّةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لَا يَبْتَلَى بِهِ إِلَّا مَنْ
أَحَبُّ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

(السلمى عن على)

³ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.156, no:4423; Hz. Ali RA'dan.

RE. 226/14 (El-fakru mahabbetün min indi'llâhi, lâ yebtelî bihî, illâ men ehabbe mine'l-mü'minîne.)

(El-fakru mahabbetün min indi'llâhi) “Fakirlik, Allah tarafından sevilen bir nimettir ki, (lâ yebtelîbihî, illâ men ehabbe mine'l-mü'minîne) onunla ancak müminlerden sevdiğini mübtela eder.”

Fakirliği seviyor Allah-u Teâlâ... Niçin?

Fakir daima Allah'a muhtaç... Kendisini Allah'a bağlamaktan başka çare bulamaz. Onun için gecesinde ibadet, gündüzünde ibadet, dilinde Allah'ın zikri, gönlü de Allah ile meşguldür.

Allah bu fakirlikle kimseyi iptilâ etmez, müptelâ kılmaz, yani Allah fakirliği kimseye vermez; ancak mü'minlerden sevdiklerine verir.

Çünkü bilir ki bize verse, biz isyan ederiz, tuğyan ederiz.

“—Nedir bu hal başımızda?” deriz.

Şık giyinmesini isteriz, kravatımız eksik olsa kıyameti koparıyoruz. Ayakkabımızın boyası eksik olsa, “Vah nasıl çıkacağız sokağa?” deriz. Ütümüz olmasa, “Vah efendim, nasıl olur?” deriz. Evde yemeklerin çeşidini isteriz. Çeşit çeşit şeyleri isteriz de isteriz...

Peygamber SAS kaç kap yemek yedi arkadaş, oturduğu vakitte? Kaç kap yemek yiyordu? Mübarek karnına taş bağlayan Peygamberimiz değil miydi? Sen kaç gün karnına taş bağladın da aç durabildin? Var mı böyle bir hünerin?

Günde üç defa yemezsek doymuyoruz yahu! Ne olur, iki defaya indir bakalım bu yemeği?

“—Olmaz efendim, nefis alışmış istiyor bunu, üç yiyecek mutlaka!”

Her öyünde de üç kap yemek olacak aşıya yukarı... Yağı olacak, balı olacak, reçeli olacak, tuzlusu olacak, tatlısı olacak, olacak da olacak... Üstüne de hazm-ı taâm için acı kahveler, tatlı kahveler, bir de haplar arkasından ki hazm-ı taâm yapsın.

E bu insaf mı yani? Allah affetsin cümlemizi...

Onun için, Allah'ın sevmesi, nefsin zenginliğinden ileri geliyor. Allah'a itimadı var, Allah'a güvenci var, teslimiyeti var... Allah'ı iyi biliyor. “Allah Ganî'dir, herkese verecek!” diyor.

g. Fakirlik Bir Emanettir

Bak şimdi yine ne diyor;

İbn-i Asâkir, Hz. Ömer RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

الْفَقْرُ أَمَانَةٌ فَمَنْ كَتَمَهُ كَانَ عِبَادَةً وَمَنْ بَاخَ بِهِ

فَقَدْ قَلَّدَ إِخْوَانَهُ الْمُسْلِمِينَ

(كر. عن السائب عن عمر)

⁴ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.155, no:4420; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Ibn-i Asâkir, Târih-i Dimâşk, c.XLIII, s.153; Hz. Ömer RA'dan.

RE. 226/15 (El-fakru emânetün, femen ketemehû kâne ibâdeten; ve men bâha bihî, fekad kallede ihvânehü'l-müslimîne.)

(El-fakru emânetün) “Fakirlik emanettir. (Femen ketemehû kâne ibâdeten) Kim ki onu gizlerse, o kimse ibadette ve emaneti muhafaza etmiş olur.

(Ve men bâha bihî) Kim de açığa vurursa, (fekad kallede ihvânehü'l-meslimîne) din kardeşlerini borçlu kılmış olur.”

Fakirlik bir emanettir. Birbirimize nasıl emanet bir şey bırakırız, sonra veririz. Bir gün gelir, “Ver şu emanetimi bana.” deriz. Bu bir müddet sende durur o emanet. Bu fakirlik denilen şey de bir emanettir. Allah onu muvakkat bir zaman için senin eline veriyor. Bakıyor ki kulum bakalım bu haliyle nasıl geçinecek, ne yapacak bu haliyle?

Kim halini saklarsa... Saklıyor halini, kimseye ihtiyacını hissettirmiyor, duyurmuyor; açım demiyor, çıplağım demiyor, odunum kömürüm yoktur demiyor, feryâd ü figân etmiyor. Her hâlinden razı, kimseyi rahatsız etmiyor. Bu saklayıştan dolayı onun için bir ibadet sevabı vardır.”

O fakirlikteki hâline razı olarak etrafındakilerine duyurmuyor, rahatsız etmiyor kimseyi. Bu rahatsız etmediğinden dolayı, duyurmadığından dolayı Cenâb-ı Hak bunun her nefesine ibadet sevabı veriyor.

Fakat kim saklamaz da, emanete riayet edemez de etrafına acı ve sızılarını duyurursa... Ki bu

acı ve sızılarını duyurmak, halkın kendisine yardımına vesile olur ve bu sebeple kardeşlerinin sırtına yük kor:

“—Bunu da besleyelim, muhtaç, bak aç kalmış. Odunsuz kömürsüz kalmış. Haydi beşer onar kuruş verelim de bunu da kurtaralım bu zaruretten.” diyerek kardeşlerine böyle bir yük yüklemiş olur.

h. Fakirlik Mü'minin Zînetidir

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.294, no:7181;

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.470, no:16594; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XV, s.26, no:14880;

الْفَقْرُ أَزِينٌ عَلَى الْمُؤْمِنِ مِنَ الْعِدَارِ الْحَسَنِ عَلَى
خَدِّ الْفَرَسِ

(طب. عن شداد ابن أوس)

RE. 226/16 (El-fakru ezyenü ale'l-mü'mini, mine'l-izâri'l- haseni alâ haddi'l-feresi.)

(*El-fakru ezyenü ale'l-mü'mini*) “Fakirlik mümin için bir zînettir. (Mine'l-izâri'l-haseni alâ haddi'l-feresi) Atın yüzü üzerindeki kıymetli gem ve yulardan daha ziyade yaraşır.”

Şimdi atların ağızlarına gem takarlar ya, tabii atın sahibinin şerefine göre gem takılmıştır. Kimisi altından takar, mesela padişahların atlarının ağızlarındaki gemler altından olur, gümüştten olur. Eđerleri de ona göre olur, üstündeki insanın, sahibinin kıymetini bildirir, ki;

“—Bakın bu adam çok zengin bir adamdır; atının geminden belli, üzengisinden belli, işte şusundan belli busundan belli...” derler.

Halbuki fakirlik, mü'min için bundan daha âlâ bir zînettir. Atta o zînet var; fakat o zînetten daha güzel bir zînettir, mü'minin saklı olarak bulundurduğu fakirlik...

i. Fakirlik Allah Katında Süstür

Deylemî, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

الْفَقْرُ شَيْنٌ عِنْدَ النَّاسِ وَزَيْنٌ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

(الديلمى عن سمعان عن أنس)

RE. 226/17 (El-fakru şeynün inde'n-nâsi, ve zeynün inda'llâhi yevme'l-kıyâmeti.)

(El-fakru şeynün inde'n-nâsi) “Fakirlik, insanlar arasında

kusurdur. (Ve zeynün inda'llâhi yevme'l-kıyâmeti) Kıyamet günü Allah yanında süstür.”

İşte iman burada asıl! Bu kıyamet günü olacak. Sen deme ki:

“—Biz okuduk hocaefendi, bu dünyanın yaratılış senesi belli bile değil. Ne kadar zaman yaşayacağını da yine kimse bilmez. Yüz milyonlarca seneden beri bu dünya duruyor ortada.

⁵ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.154, no:4418; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.471, no:16595; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XV, s.26, no:14882.

Daha kim bilir kaç yüz milyonlarca sene duracak bu dünya daha. Bu kıyâmet ne zaman kopacak da, biz o cennete ne zaman gireceğiz acaba?”

Sen sakın böyle bir şey söyleme! Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁶

إِذَا مَاتَ أَحَدُكُمْ فَقَدْ قَامَتْ قِيَامَتُهُ

(الدیلمی عن أنس)

(*İzâ mâte ehadüküm, fekad kâmet kıyâmetehû*)
“Sizden biriniz öldü mü, onun kıyameti kopmuştur.”

Öldün mü, kıyametin koştu gitti; öteki kıyameti sen bekleme artık. Senin kıyametin koştu... Ne zaman? Ne zaman çeneni kaparsın, çenenin kapandığı dakikada kıyametin koştu demektir. Onun için o güne kadar ne kazanabildiysen ne âlâ sana!

Onun için, insanlar çok ayıplar fakirleri. Fakirlikten herkes korkar. Kimse fakiri yanına sokmak istemez, fakirle oturmak istemez, fakire yüz vermez, fakire yüz veremez. Bunlar bizim hep âdetimiz, saklanacak bir tarafı da yok bunun.

Fakat, Allah-u Teâlâ'nın indinde fakirlik çok ziyetli, şerefli, kıymetli bir devlettir. Ama nasıl? Gecesini gündüzünü Allah'a vermiş bir fakir! Yoksa öyle geliş güzel değil.

⁶ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.1, s.285, no:1117; *Enes ibn-i Mâlik RA'dan*.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.686, no:42748; *Keşfü'l-Hafâ*, c.1, s.189, no:500;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.IV, s.65, no:2781.

Bu hususta gerek *Tergîb ve Terhîb*'in, gerek *Câmiu's-Sağîr*'in, gerek *İmam Gazâlî*'nin ve gerekse *İbrahim Hakkı Hazretleri*'nin *Ma'rifetname*'sinde kıssaları bir oku. Orada ne güzel söyler:

Az ye, az uyu, az iç,

Ten mezbelesinden vaz geç.

Bizim bütün derdimiz, ten mezbelesi dediği şu işte, “Huh!” deyip son nefes çıktıktan sonra bu tenin nasıl bir cîfe olduğunu git de bir mezarlıkta seyret bakalım!

Bir gün bir mezarlığın başına git, beş on günlük bir mezarı şöyle mezarıcıya eştir, bir bak oradaki dostunun hâline? Dün nasıl bir adam idi o, iyi ve kötü, onun hâline şöyle bir bak bakalım da azıcık ibret gelsin!

Mezarlığa git mezar taşlarını seyret, o taşlar ne zamandan beri duruyor orada? O ağaçlar ne zamandan beri duruyor orada, bak senin oraya dün gömdüğün kardeşin ne hâle geldi bu gün?

Ne olacak kardeş? Git bakalım, o da senin ya kardeşindi, ya babandı, ya annendi, bak ne oldular?

Senin beslediğin bu vücut da öyle olmayacak mı yarın? Sen bu vücudu besleyeceğine bu vücudun içindeki kuşu besle kuşu! Senin kafesin altından olmuş, içinde kuş olmadıktan sonra kaç para eder o?

Senin bu vücudun ne kadar kuvvetli olursa olsun, ne kadar güzel olursa olsun, onun içerisinde iman olmadıktan sonra, o iman da sağlam bir iman olmadıktan sonra, neye yarar o?

Allah hepimizi affetsin...

Onun için bütün kıymet vücuda değil, vücudun sebebi olan imanadır. Onu beslemeye çalış, onu kuvvetlendirmeye çalış, onu kemale ulaştırmaya çalış. Vücut kemale gelmiş, arkasından zevali hazır onun.

Estaizü bi'llâh, Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ
فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ
إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا

(النصر: ۱-۳)

(İzâ câe nasru'llâhi ve'l-fethu. Ve raeyte'n-nâse yedhulûne fî dîni'llâhi efvâcâ. Fesebbih bi-hamdi rabbike ve'stağfirhu, innehû kâne tevvâbâ.) [Allah'ın yardımını ve zaferi geldiği zaman, insanların bölük bölük Allah'ın dinine girdiklerini görürsün. O zaman Rabbinde hamd ederek onu tesbih et ve ondan mağfiret dile: çünkü o tevbeleri çok kabul edendir.] (Nasr, 110/1-3) sûresi nâzil olduğu zaman, ağladı Ashâb-ı Kirâm.

Niçin? “İslâmiyet kemale erdi, her taraftan bölük bölük insanlar İslâmiyet'e gidiyorlar. Bu kemalin arkasından zeval hazır.” diyerek herkes korktu.

Binaen aleyh senin vücudun ne kadar kemale gelirse gelsin, bugün önünde hiç kimse dayanamaz, herkesi yıkarsın, devirirsin ama bu kemâlât bir gün senin elinden gidecek.

Ondan sonra ne derler:

“–Kocayan kurt köpeklere maskara olur.” dedikleri gibi, ondan sonra maskara olursun ahir ömründe...

Onun için, bugünkü hayatın hiçbir safhasına bel bağlama! Bel bağlayacaksan Allah’a bağla ve Allah’ın rızası, sevgisi neredeyse, oraya doğru yönel!

Paranın kıymetini de bil. O parayı Allah sana israf et diye vermedi. Onu deniz kenarlarında, zevk sefa yerlerinde, apartman peşlerinde, zînet peşlerinde mahvetme! Onunla Allah’ın rızasını kazan.

Şu binacığı yapıncaya kadar kıyamet koptu yahu! Kıyamet koptu şu binayı yapıncaya kadar!

Niçin?

Koparamıyorsun varlığından bir şey! E dışının kovuğundan bir şey çıkarıp da bir şey koyarsak oraya, ondan bu bina yapılır mı yahu?

Allah hepimizi affetsin...

İşte malımız meydanda yani! Saklanacak bir tarafı da yok!

j. Fitne Zamanında Sünnete Uyan Kimse

Hàkim Tarihinde Muhammed ibn-i Aclan Rh.A’ten rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

القَائِمُ بِسُنَّتِي عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي لَهُ أَجْرُ شَهِيدٍ

(ك. فى تاريخه عن محمد بن عجلان عن أبيه)

RE. 226/18 (El-kàimü bi-sünnetî, inde fesâdi ümmetî, lehû ecrü şehîdin.)

Şimdi bak buradaki kàim ismi ne diyor?

Geçen hafta bir kardeş vardı sakal bırakmış, “Sakalımın duasını yapiver hoca efendi.” dedi.

Ben de unuttum onu o derste, bu hafta için yaparız dedim. Bilmem kendisi var mı şu anda?

Şimdi bu (*El-kàimü bi-sünnetî*), sakal dualarında okunan bir hadistir. Şimdi bunu okurken ben de diyorum ki, sünnet yalnız sakalın salınması değil. Bir sakal saldı mı, ooh adam oldu evliya; tamam...

Sünnet bu değil ki sadece! Sünnet bin bir çeşit, bin bir tane sünnet var yahu. Namazın sünnetleri var, abdestin sünnetleri var, yemenin sünnetleri var, uyumanın sünneti var, gezmenin sünneti var, çalışmanın sünneti var, hepsinin sünneti var... Bu sünnetlerin hepsini yapabilmek lazım.

Sabahleyin erkenden işe gitmek sünnet değildir. Halbuki biz sabahın karanlığında işe gitmeye çalışıyoruz.

⁷ Lafız farkıyla: Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.315, no:5414; Heysemî, *Mecmaü'z-ZAevâid*, c.I, s.418, no:800; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.200; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.175, no:884; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XV, s.215, no:15346.

Akşamın karanlığında dönmek sünnet değildir. Sünnet akşamdan evvel evine girmektir. Yapabiliyor musunuz bunu?

“—Canım işte şuna bağlıyız, buna bağlıyız...”

Ama kusurlar bir sürü...

Gece sabaha kadar uyumak sünnet mi? Gece kalkıp namaz kılmak, o da sünnet değil mi teheccüd denilen namaz? En büyük sünnettir o... Gece kaç tanemiz kalkıp da kaç rekât namaz kılabiliriz?

Halbuki hepimizin dünya kadar da borcu var. Borç, bugün kılamamışız, şu kadar sene kılamamışız, bunlar üzerimizde durup duruyor, geceleri de sabahlara kadar mışıl mışıl uyuyoruz.

Sonra geceleri erken yatmamak derdi, o da ayrı bir dert... Geceleri on ikilere, birlere kadara oturuyoruz. Ondan sonra tabii sabah namazı da daralır, sabah namazına da yetişemezsin. Halbuki bugünlerde bu gecelerimiz çok uzun olmakla beraber uykular rahat rahat alınır, gece namazları da rahat rahat kılınır, sabahleyin de rahat rahat camiye gelersin. Fakat bunu da beceremiyoruz.

Niçin? Keyfimizi bir türlü bozamıyoruz.

Alıştığımız an'ane denilen bir şey var ya hani, görenek. İnsanların bu göreneği bozması kadar zor bir şey yoktur ha! Ordular yıkılır, düşmanlar boğulur, kesilir, kaleler fetholür, fakat insanın ahlâkından, alıştığı bir ahlâktan dönmesi kadar zor bir şey yoktur. Alıştığı bir ahlâkı ölünceye kadar devam ettirir.

“—E canım bunun çaresi yok mu?”

İnsaflı düşün bakalım; yaşın kemale gelmiş, bundan sonra evlenecek de değilsin, bilmem ne de olacak değilsin, niçin sakalını salıvermiyorsun hâlâ? Neyine güveniyorsun yani? Bu Allah'ın Rasûlünün sünnetine niçin boyun bükmüyorsun sen?

“—Rasûlullah'ın sünnetine itaat etmeyen, şefaatten mahrumdur.” diyen hadisleri duymadın mı hiç?

Duydun. Neden uymuyorsun?

Alışılmış! Gurur var, benlik var, bir türlü onu yenemiyor insan. Yenmesi de çok zordur. Düşmanları yener de insan, nefsinin gururunu bir türlü yenemez işte... Halbuki, bir din adamı için de sakalsız gezmek kadar abes bir şey yoktur.

“—Bunu da yapamam!”

Canım benim, bu kadar meslek var, gider başka bir mesleğin sahibi olurdum, memur olacaksam gider başka yerde memur olurdum. Ben buraya geçiyorum, imam oluyorum da, Rasûlullah'ın makamıdır bu makam diyorum da, niçin Rasûlullah'ın kılığına kendimi uyduramıyorum?

Neden bu Avrupa'nın bütün an'anelerini kendimize örnek edindik de Peygamberimiz SAS'in bize bıraktığı örnekleri terk ettik?

Bak şimdi aklıma ne geldi:

Bizim buradan bir kardeşimiz, adı Muhibbullah'dı, kızını bir Amerika müslümanına

verdi. Bu Amerika müslümanının halini bana birisi anlatıyor. Bu Amerikan müslümanı gayet sünnet-i seniyyeye üzerinde, bu kadar sakalı var. Güzel bir Arap entarisi giymiş, başında da takke Washington denilen o şehrin içerisinde bilâ pervâ böyle dolaşıyor

Sordum;

“—*Selamün aleyküm! Sen Suudi Arabistan’dan mısın?*”

“—*Hayır...*”

“—Nerelisin?

“—Buralıyım.”

“—E oradan mı geldin buraya?”

“—Yok, doğma büyüme buralıyım!”

“—E bu kıyafet ne?”

“—Peygamber SAS’in in kıyafeti bu kıyafet. Ben de müslüman oldum, elbette Peygamberimin giyindiği gibi giyinmek mecburiyetindeyim.” diyor.

Amerika’dan müslüman olan bir müslümanın sözü bu. Gel sen de şimdi bizim halimize bak!

Sana bu adamın kayna- tasına yazdığı bir mektu- bunu size de söyleyeyim. Kaynatasına bir mektup yazmış o zât;

“—Kızından çok memnu- num, eksik olma, iyi terbiye etmişin, fakat geceleri namaza kalkmıyor. Gece namazlarına çok zaman kalkıyorsa da ara sıra tembellik ediyor.” demiş.

O hâlinden de şikâyet etmiş,

Sen bugün bizi ne yapacaksın, nereye koyacaksın, neye yararız yani?

İşte unu eliyoruz eliyoruz, eledikten sonra üstünde kalan kepek gibiyiz hepimiz. İşe yaramaz, hayvanlara dökülecek en nihayet, hayvanlar yiyecek onları.

Ah ah!.. Allah affetsin hepimizi...

Bu sünnet-i seniyyeye uymak şefaat-i Peygamberîyeye nâil olmanın başlıca sebebidir, yegâne sebebidir. Gençliğe ihtiyarlığa bakmaz. Gece namazını kılmak, Peygamberin giyindiği gibi giyinmek, yediği gibi yemek... O günde üç defa yemezdi! O günde üç defa yemezdi bir kere yedi. Bazen de iki kere yedi. Akşam yerse sabah yemezdi, sabah yerse akşam yemezdi. Bazen de mübarek karınlarına taş bağlardı.

Ah ah!..

İmam Gazâlî, Allah rahmet eylesin, Hârisü'l-Muhâsibî'nin ifadesini naklediyor kendisi İmam Gazâlî:

“—O çok güzel yazmış, bu hususta onun sözlerini nakledeceğim.” diyor.

Hazret-i Fahr-i kâinat, Ekmelü't-tahiyyât Efendimiz için buyurun bir salât ü selâm okuyalım:

*Es-salâtü ve's-selâmü aleyke yâ rasûla'llah,
Es-salâtü ve's-selâmü aleyke yâ habîba'llah,
Es-salâtü ve's-selâmü aleyke yâ seyyide'l-
evvelîne ve'l-âhirîn... Va'fu annâ yâ kerîm...
Va'fu annâ yâ rahîm...*

Hiç şüphemiz olmasın ki bu salât ü selâmımız şimdi Rasûlüllah'ın kulağına gitmiştir. Şimdi, yani daha aradan zaman istemez şimdi onun kulağına gitti:

“—Senin ümmetinden, İstanbul memleketinin İskenderpaşa camisinin cemaati sana bunları hediye ettiler yâ Rasûlallah!” diye melekler salât ü selâmımızı ulaştırdı.

O da tabii bize karşı inşallah, güzel güzel dualar ediyordur da o duaların sebebiyle inşallah, biz de felah yoluna gideriz.

İki Cihan Serveri, İmran ibn-i Husayn RA ile beraber gidiyormuş. Hz. Fatıma'nın evinin yakınından geçiyorlarmış. Ona demiş ki:

“—Haydi kızımı ziyarete gidelim seninle beraber.”

O da;

“—Pekiye yâ Rasûlallah!” demiş, düşmüş Peygamberimizin arkasına...

Rasûlüllah'ın kızı Hazreti Fatıma'nın evine gelmişler. Şimdiki gibi kapı yok, zile basma yok tabii.

“—Kızım Fatıma!” demiş, nasıl seslendiyse.

“—Buyur yâ babacığım!” demiş.

“—Yanımda birisi daha var kızım.” demiş,

“Seni ziyarete geldik.”

“—Babacığım! Üstümü örtecek bir şeyim yok ki! Sen babamsın gel ama, yanındaki adam da varmış senin, ona karşı benim örtünecek

bir şeyimiz yok.” demiş. “Kendimi örtecek bir şeyimiz yok.” demiş.

Aziz kardeş!

Bu çok kitaplarda yazılıdır. Bu, Rasûl-ü Ekrem SAS’ın kızı bu.

Allah’ın Habîbinin kızı bu. Ona Rasûlullah tarif ediyor; “—O örtünü şu şekilde ört de üzerine.”

O şeklini bilemedim nasıl örttüyse, şöyle omuzlarına alırsın, şöyle yaparsın nasıl yap dediyse, örtülür vücudun.

“—Başım açık yâ Rasûlallah o zaman, başım açık kalacak. Yani başımı örtersem altımı örtmüyor, altımı örtersem başımı örtünmüyor yâ Rasûlallah?

Onun için mübarek, bir rivayette görmüştüm, mendilini çıkarmış, “Bununla da başını ört kızım!” demiş.

Mendil değil de mendile benzer bir şey artık o zaman nasıl bir şey ise... Onunla da başını örtmüş de içeri öyle girmişler.

Hazret-i Fatıma açlıktan ve karnının ağrısından babasına şikâyet etmiş, Efendimiz SAS:

“—Vallahi kızım ben senden efdalim. Sen benim kızımsın ama ben de Allah’ın Habîbiyim. Senden efdalim ind-i ilâhîyede. Üç günden beri ben de ekmek yemek yemedim.” diye cevap vermiş.

Ey aziz kardeş!

Ey şehvetinin esiri olan insan!

Ey karnı doymayan, gözü doymayan insan!

Karun’u bile bugün geçmiş durumdayız! Yani Karun da bizim yanımızda hiç kalacak. Ne gözümüz doyar, ne karnımız doyar, ne etrafımızdakilere içimizde bir acı, bir sızı, bir muhabbet, bir sevgi var...

Onun içindir ki, bugünün müslümanının ikisi birbirini sevmez.

Dün bir arkadaş diyor ki:

“—Bizim yanımızda kumarbazlar var, sarhoşlar da var, şu da var, bu da var... Onların birbirine muhabbetini görüyorum da bayılıyorum. O sarhoşlar birbirlerine nasıl iltifat ediyorlar, nasıl muhabbet ediyorlar, nasıl seviyorlar, nasıl birbirlerine fedakârlık ediyorlar!” dedi.

Bunu bir müslüman niçin yapmıyor yahu? Niçin yapmıyor bir müslüman?

İki müslümanın kalbi bir araya gelmiyor. İki müslüman birbirini candan sevmiyor. Seviyorsa yalandan seviyor, dili seviyor, kalbi sevmiyor!

Bu neden? İşte hep içimizin bozukluğundan.

Şimdi hacılarımız Mekke-i Mükerreme’ye gidiyorlar. Kardeşlerimiz de gidecek inşaallah... Oraya dünyanın her tarafından da insanlar gelecek. Onların arasında Allah’ın sevdiği kutup dediğimiz, evliyâ dediğimiz, kırklardan dediğimiz kimseler de gelirler. Fakat onları göremeyiz, bilemeyiz ama orada mevcuttur. Onların duasının kabul olduğu bir yerdir ki, onların duası sebebiyle orada bütün Müslümanların duası da kabul olur.

Bize misafirler gelmişti de, onların köyünden on tane hacı gitmiş, gelmiş. “O günkü gidişleri ne ise, bugünkü hayatları da yine aynı...” dediler. “Yine her çeşit kabahati işlerler, fenalıkları da işlerler, camiye de gelmezler. Günahları da irtikâb ederler.” dediler.

Böyle hacılıktan ne fayda olacak?

Hacılığın kantarı, hacılıktan geldikten sonraki hayatının gitmeden önceki hayatından daha iyi olması... Hayatın gitmeden evvelkinden biraz daha yükseldiyse, hacılığın kabul olmuş demektir. Tekrar tekrar git, tekrar tekrar yüksel!

Fakat geldikten sonra bakıyorsun ki, hayatı evvelkinden daha bozuk, demek ki hiçbir şeye yaramamış.

Ama, bu demek değildir ki: “Sakın bir daha gitme!”

Şimdi biz namazları kılarız da, kıldığımız namazların hiçbir işe yaramadığını da ben kendim biliyorum, Allah affetsin... Ama yine devam edeceğiz, kılacağız ki bir gün içimize Allah-u Teâlâ onun nurunu sunacak, hidayetini ihsan edecek. O zaman, bakacaksın ki namazdan ayrılmayı istemiyor canımız... Namazın içinde bayılacağız. Ama o ruhu verecek olan Allah’tır; kabiliyetimize, istidadımıza göre... Onun için Hak yolundan ayrılmayın!

“—Ben Allah diyorum da hiç faydası olmuyor, beceremiyorum?”

Ne dersen de dâimâ Allah'ı dilinden bırakma!

“—Ama bir şey olmuyor, vesvese geliyor, kuruntular geliyor, şeytan şöyle diyor,”

Kim ne derse desin, senin vazifin Allah demek. Şeytanın vazifesi seni sapıtmak. Sen onun sözüne bakacağına Allah'ın sözüne bak da, Allah demekten dilini de ayırma, gönlünü de ayırma!

Allah kusurlarımızı affetsin... Tevfikât-ı samedâniyyesine mazhar buyursun... Dünya ve ahirette rızasını kazanan, onun sevgisini kazanan kullarının zümresine, sizi de, bizi de, bütün mü'minleri de ilhak buyursun... Düşmanlarının ve sevmedikleri kullarının şerrinden de sizi de, bizi de muhafaza buyursun...

Dün hased dersini okuyordum da...

Ahlâk-ı mezmûmeler var ya, o ahlâk-ı mezmûmelerin günahı çok büyük... İçkinin günahı nasılsa, zinanın günahı nasılsa, hırsızlığın günahı nasılsa, bu hased denilen, kibir denilen, gazap denilen gizli ve görülmez dertlerin günahı da onlardan daha büyük...

Hased hakkında Cenâb-ı Hak buyuruyor ki, *estaizü bi'llâh*:

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَمِنْ شَرِّ
غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ
وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

(الفلق: ۱ - ۵)

(Kul eüzü bi-rabbi'l-felak. Min şerri mâ halak. Ve min şerri gâsigın izâ vekab. Ve min şerri'n-neffâsâti fi'l-ukadi. Ve min şerri hâsidin

izâ hasede.) “De ki: Ben ağaran sabahın Rabbine sığınırım, yarattığı şeylerin şerrinden, karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden, ve düğümlere üfürüp büyü yapan üfürükçülerin şerrinden, ve haset ettiği vakit hasetçinin şerrinden sabahın Rabbine sığınırım!” (Felak, 113/1-5)

Hasetçilerin şerrinden de bana sığınım diyor, haset o kadar fenâ bir şey...

Ama cibiliyyet iktizası bu içinde varsa, bunu nasıl söküp atacaksın? Para da var, bilgi de var, her şey de var ama çıkar bakalım bu hasedi, kibri, ücubu, gururu, benliği at bakalım! Allah’a yalvarmaktan, Allah’tan hidayet istemekten başka çaremiz yok!

Allah hepimizi affetsin... Rızası yollarında, sevgisi yollarında canını fedâ etmekten çekinmeyen eski bahtiyar mü’minlerin zümresine bizleri de ilhak buyursun...

Sübhâne rabbi kerabbi’l-izzeti ammâ yasifûn... Ve selâmün ale’l-mürselîn... Ve’l-hamdü li’llâhi rabbi’l-âlemîn... El-fâtihah!

Mehmet Zahid Kotku

09. 01. 1972 - İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU / Hadis Dersleri’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü